

Datum : 15 juni 2021
Documentnummer : 2021-033948, ECP
Dossiernummer : K25898

Voordracht van gedeputeerde staten aan provinciale staten van Groningen betreffende het voornemen tot het verkrijgen van een deelneming in GROEIFonds B.V. (Stichting Economic Board Groningen).

1. Samenvatting

In het akkoord "Herstel van Vertrouwen en Vertrouwen op Herstel" van begin 2014 heeft de provincie Groningen € 32,5 miljoen toegezegd voor spoor 4 van dit akkoord: verbeteren van het economisch perspectief. De NAM heeft € 65 miljoen toegezegd. De uitvoering van spoor 4 is in handen gegeven van de Stichting Economic Board Groningen (hierna: EBG). De provincie heeft in 2015 haar € 32,5 miljoen als volgt beschikbaar gesteld: een subsidie van € 22,5 miljoen en een lening van € 10 miljoen. In de Voorjaarsnota 2018 (voordracht 28/2018, 2018-036354, FC) is besloten deze lening van € 10 miljoen om te zetten in een subsidie van € 10 miljoen, in de wetenschap dat de provincie bij ontbinding van EBG (ultimo 2020) recht heeft op 1/3 deel van het batige liquidatie saldo. Voor de financiële dekking is enerzijds gebruik gemaakt van € 2 miljoen gelabeld binnen onze algemene reserve (weerstandsvermogen) voor het risico dat de lening (deels) niet terugbetaald zou worden en anderzijds tijdelijk voor € 8 miljoen uit de reserve Compensatie dividend Essent.

Bij de oprichting in 2015 van EBG is in de statuten in artikel 16 lid 2 opgenomen dat bij ontbinding van de stichting een derde deel van het batige liquidatiesaldo ten goede komt aan de provincie Groningen. Ten tijde van de Voorjaarsnota 2018 gingen wij er vanuit dat ultimo 2020 EBG ontbonden zou worden en op basis van de statuten van EBG ten minste € 8 miljoen beschikbaar zou komen voor de provincie, om met dit bedrag de tijdelijke dekking vanuit de reserve Compensatie dividend Essent "af te lossen".

In overleg tussen EBG, gemeenten en de provincie is besloten dat EBG haar activiteiten continueert, waarbij wel een oplossing gevonden moet worden voor "de € 8 miljoen" om de tijdelijke dekking uit de reserve Compensatie dividend Essent op termijn ongedaan te maken. In onderling overleg is dit gevonden in een vervangende afspraak: de provincie verkrijgt een 1/3 belang in GROEIFonds B.V. waar EBG tot op heden 100% aandeelhouder van is.

2. Doel en wettelijke grondslag

Op basis van artikel 158 van de Provinciewet kunnen gedeputeerde staten (GS) slechts tot deelneming in vennootschappen/rechtspersonen overgaan, nadat provinciale staten (PS) in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Middels deze voordracht worden Uw staten in de gelegenheid gesteld wensen en bedenkingen kenbaar te maken over ons voornemen een deelneming te verkrijgen in de vennootschap GROEIFonds B.V.

Daarnaast leidt het verkrijgen van een deelneming in de vennootschap GROEIFonds B.V. tot een éénmalige bate van € 8 miljoen, waarmee de tijdelijke dekking ten laste van de reserve Compensatie dividend Essent in één keer in 2021 weer ongedaan gemaakt wordt. Hiervoor is een begrotingswijziging nodig: de 12e Wijziging van de Begroting. Het wijzigingen van de begroting is de bevoegdheid van provinciale staten.

3. Procesbeschrijving en planning

In de Voorjaarsnota 2018 is besloten om voor het omzetten van de lening van € 10 miljoen aan de EBG in een subsidie voor € 8 miljoen tijdelijk dekking te halen uit de reserve Compensatie dividend Essent. Omdat EBG de provincie in 2017 had gevraagd om verlenging van de uitvoeringstermijn van haar activiteiten tot en met 31 december 2020, gingen wij nog steeds uit van ontbinding van de stichting per ultimo 2020. Onze verwachting was toen dat, na vaststelling van het jaarverslag en de jaarrekening 2020 van EBG, de stichting medio 2021 ontbonden zou worden en wij ons een derde deel van het batig liquidatiesaldo zouden ontvangen.

Begin 2020 bleek dat het bestuur van EBG haar activiteiten in het aardbevingsgebied graag wil continueren ná 2020 en dat om die reden ontbinding van de stichting niet meer plaats zou vinden. Gemeenten in het aardbevingsgebied ondersteunen de voortzetting van de activiteiten van EBG ná 2020 net als het ministerie van Economisch Zaken en Klimaat.

In mei 2020 hebben wij het bestuur van EBG per brief laten weten graag met hen in gesprek te gaan om te verkennen op welke wijze de activiteiten, die een duidelijke meerwaarde hebben laten zien, gecontinueerd kunnen worden. In deze brief hebben wij ook aangegeven oriënterend te willen bespreken of, en zo ja hoe deze activiteiten ondersteunend zouden kunnen zijn aan het eigen economische beleid van de provincie (vastgelegd in voordracht 53/2019, 2019-088734, ECP, Groningen@Work, Kadernota Economie en Arbeidsmarkt 2020-2023,). Daarmee beoogden wij ook te verkennen of en hoe de toegevoegde waarde van bovengenoemde activiteiten voor de Groningse economie verder vergroot kan worden.

Alle gesprekken die hierna volgden hebben uiteindelijk geleid tot bijgevoegde vaststellingsovereenkomst (bijlage 1), waarbij wordt overeengekomen dat de EBG niet wordt ontbonden, de provincie afziet van een derde deel van het batig liquidatiesaldo van de stichting en in ruil daarvoor een deelneming in GROEIFonds B.V. verkrijgt ter waarde van nominaal € 8 miljoen (een derde van nominale aandelenkapitaal van € 24 miljoen). Ons aandelenbelang wordt dan 33,33% en dat van EBG 66,67%.

In bijgevoegde aandeelhoudersovereenkomst (bijlage 4) is in artikel 7 geregeld dat de looptijd van het GROEIFonds eindigt op 31 december 2030 en dat de provincie een liquidatiepreferentie heeft. Dit betekent dat bij liquidatie van het GROEIFonds de provincie als eerste tot een bedrag van € 8 miljoen ontvangt en pas daarna EBG. Dus hier is geen sprake van een derde deel maar van de eerste € 8 miljoen. Voorbeeld: als bij liquidatie van het GROEIFonds € 15 miljoen beschikbaar is, ontvangen wij eerst onze € 8 miljoen, het restant van € 7 miljoen gaat naar EBG.

Na besluitvorming in uw Staten zullen gedeputeerde staten in hun rol als toekomstig aandeelhouder van het GROEIFonds alle documenten ondertekenen en zijn de afspraken definitief.

4. Begroting

Aangezien de provincie reeds een bijdrage aan EBG heeft verleend bij de oprichting hiervan in 2015, vraagt deelname in de vennootschap GROEIFonds B.V. nu geen financiële kapitaalstorting van de provincie.

GROEIFonds B.V. zal een nieuwe verbonden partij worden en in de jaarrekening onder financiële vaste activa worden opgenomen. Daarnaast zal GROEIFonds B.V. worden toegevoegd aan de verbonden partijen in de paragraaf Verbonden Partijen, die als bijlage onderdeel uitmaakt van de provinciale begroting en jaarrekening. Verantwoording over het GROEIFonds B.V. vindt plaats binnen de reguliere P&C cyclus.

Het verkrijgen van een deelneming in de vennootschap GROEIFonds B.V. leidt tot een éénmalige bate van € 8 miljoen, waarmee de tijdelijke dekking ten laste van de reserve Compensatie dividend Essent in één keer in 2021 weer ongedaan gemaakt wordt. Hiervoor is een begrotingswijziging nodig: de 12e Wijziging van de Begroting. Deze is opgenomen in het ontwerpbesluit behorend bij deze voordracht.

5. Inspraak/participatie

Niet van toepassing.

6. Nadere toelichting

Het GROEIFonds is in 2016 opgericht door EBG met als doel om uit hoofde van maatschappelijk belang de economie in het werkgebied van EBG te versterken en is door EBG gevoed met € 40 miljoen uit de beschikbare € 97,5 miljoen voor het verbeteren van het economisch perspectief. Het GROEIFonds is een investeringsfonds en biedt achtergestelde leningen voor of neemt een aandeel in bedrijven die in Noord-Groningen gevestigd zijn, zich daar willen vestigen of plannen hebben met een aantoonbare economische impact in de regio. De doelgroep van het GROEIFonds bestaat uit:

- Voor wie in Noord- of Midden-Groningen gevestigd is, of zich hier graag wil vestigen;
- Voor kleine, grote, jonge en bestaande bedrijven;
- Alle sectoren;
- Goede businesscase;

- Financieringen (aandelen/achtergestelde leningen tot maximaal € 1 miljoen);
- Het fonds financiert nooit alleen, de ondernemer en/of een andere investeerder moet ook mee doen (co-financiering).

Per ultimo 2020 heeft het GROEIFonds zich gecommitteerd voor ruim € 26,5 miljoen. Dit betreft zowel participaties als leningen. De portefeuille per ultimo 2020 omvat 32 ondernemingen. Gezien de lopende pijplijn van financieringen in behandeling is daarmee het beschikbare investeringsbudget volledig benut. De toekomstige investeringscapaciteit wordt daarmee langzamerhand afhankelijk van de revolverende liquiditeiten (aflossingen en rentebetalingen). Ultimo 2020 beschikte het GROEIFonds over € 18 miljoen aan liquide middelen. Het Jaarverslag 2020 van GROEIFonds B.V. -voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring- is als bijlage 2 bijgevoegd. De directie en fondsbeheer van het GROEIFonds zijn ondergebracht bij de NV NOM.

Indien Uw Staten het op prijs stellen is de NOM in haar rol als directie en fondsbeheerder van het GROEIFonds vanzelfsprekend bereid om een inhoudelijke presentatie/toelichting te geven over de activiteiten van het GROEIFonds.

Juridisch advies

Wij hebben ons bij de totstandkoming van de vaststellingsovereenkomst (bijlage 1) en de overige documenten (bijlagen 2 tot en met 4) juridisch laten adviseren en bijstaan door PlasBossinade Advocaten N.V. Hun advies is als bijlage 5 bij deze voordracht gevoegd. Kort samengevat is hun conclusie:

- De vervangende afspraak vormt, zoals vastgelegd in het concept voor de vaststellingsovereenkomst en de daarin omschreven transactie, met de bijkomende afspraken zoals uitgewerkt in de concepten voor de nieuwe statuten van GROEIFonds, de aandeelhoudersovereenkomst en andere documenten, een alternatief voor de aanspraak van de Provincie op een derde deel van het batig liquidatiesaldo van EBG in het geval EBG op dit moment zou worden ontbonden, welk alternatief de Provincie een redelijk vooruitzicht biedt op ontvangst van een bedrag van € 8.000.000,-- eind 2030 of eventueel eerder.
- Dit is vooral gebaseerd op (i) de verkregen informatie over het huidige eigen vermogen van GROEIFonds, (ii) de verkregen financiële projecties voor GROEIFonds over de periode tot eind 2030, (iii) de call optie voor EBG (dan wel GROEIFonds), (iv) de preferentie voor de Provincie in geval van kapitaalvermindering en liquidatie van GROEIFonds, alsmede (v) de bijkomende afspraken die waarborgen dat in de tussentijd de structuur van GROEIFonds niet drastisch kan worden gewijzigd c.q. het vermogen van GROEIFonds niet ten nadele van de Provincie kan worden "uitgehouden".

Afwegingskader provinciaal vermogen

Uw Staten hebben op 12 maart 2014 (voordracht 2/2014) ingestemd met kaders voor het aanwenden van het provinciaal vermogen en zijn afwegingscriteria geformuleerd die als leidraad dienen voor een afgewogen oordeelsvorming (Afwegingskader Publiek Vermogen). In dit afwegingskader is tevens bepaald dat iedere concrete aanwending vanuit het provinciale vermogen aan u wordt voorgelegd voor het kunnen uiten van wensen en bedenkingen. Uw Staten hebben in 2016 (voordracht 68/2016) in de nota verbonden partijen ingestemd om het afwegingskader ook toe te passen op het aangaan van verbonden partijen.

Hieronder gaan wij de criteria bij langs.

1. Het te dienen belang moet een provinciaal publiek belang zijn.

Zoals al gemeld is het GROEIFonds in 2016 opgericht door EBG met als doel om uit hoofde van maatschappelijk belang de economie in het werkgebied van EBG te versterken. Het versterken van de economie in onze provincie is een provinciaal publiek belang.

2. Het provinciaal publiek belang vereist een deelneming / financiering

In onderling overleg met EBG is de vervangende afspraak gemaakt dat de provincie voor 1/3 deel een belang verkrijgt in GROEIFonds B.V. zodat op termijn € 8 miljoen conform afspraak uit 2018 terugvloeit naar de provincie.

3. Er is een deugdelijke risicoanalyse gemaakt

Zoals reeds aangegeven is in de aandeelhoudersovereenkomst opgenomen dat de looptijd van het GROEIFonds eindigt op 31 december 2030 waarbij de provincie een liquidatiepreferentie heeft. Dit

betekent dat bij liquidatie van het GROElfonds de provincie als eerste tot een bedrag van € 8 miljoen ontvangt en pas daarna EBG. De kans dat van de beschikbaar gestelde € 40 miljoen aan aandelenkapitaal en leningen aan bedrijven eind 2030 minder dan € 8 miljoen resteert is zeer klein te noemen. Het risico voor de provincie op het niet retour ontvangen van de € 8 miljoen is dan ook erg klein.

4. *Financieel rendement*

De provincie wordt geen aandeelhouder van het GROElfonds om rendement te maken maar vanwege het maatschappelijk belang de economie in het werkgebied van EBG te versterken en om de € 8 miljoen eind 2030 retour te ontvangen, waarbij geen nadere afspraken zijn gemaakt over het compenseren van inflatie.

5. *Mate cofinanciering derden*

Het GROElfonds is in zijn geheel van kapitaal voorzien door EBG. Ons aandelenbelang wordt 1/3 deel en dat van EBG wordt 2/3 deel.

6. *Duur aanwending*

In de aandeelhoudersovereenkomst is in opgenomen dat de looptijd van het GROElfonds eindigt op 31 december 2030.

7. *Selectiviteit en precedentwerking*

De vervangende afspraak met EBG is zo specifiek en uniek dat geen sprake is van precedentwerking met betrekking tot andere voorstellen.

7. Geheimhouding

Niet van toepassing.

8. Voorstel

Samengevat zijn wij voornemens om met een aandelenbelang van 33,33% in GROElfonds B.V. deel te nemen. Wij stellen u voor om het in ontwerp bij deze voordracht gevoegde besluit vast te stellen.

Groningen, 15 juni 2021.

gedeputeerde staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.

Behandeld door : F.H.C. Dijkstra
Telefoonnummer : 050 316 4953
e-mail : f.h.c. dijkstra@provinciegroningen.nl

Bijlagen bij de voordracht

Nr.	Titel	Soort bijlage
1	Vaststellingsovereenkomst	overeenkomst
2	Jaarverslag 2020 van het GROElfonds	jaarverslag
3	Akte van statutenwijziging GROElfonds	akte
4	Aandeelhoudersovereenkomst GROElfonds	overeenkomst
5	Advies PlasBossinade Advocaten NV	brief